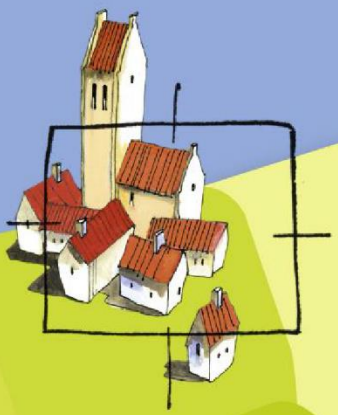
Nader onderzoek beschermde soorten

Slagharen- Noord

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Nader onderzoek beschermde soorten

Slagharen- Noord

Inhoud
Rapport

4 december 2023
Projectnummer P001513

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

1.1 Plangebied en plannen 3

2 Nader onderzoek beschermde soorten 5

2.1 Roofvogels 5

2.1.1 Onderzoeksmethode 5

2.1.2 Resultaten 5

2.1.3 Functie van het plangebied voor boomvalk, ransuil en buizerd 6

2.1.4 Overige waarneming 6

2.2 Kleine marterachtigen en egel 6

2.2.1 Onderzoeksmethode 6

2.2.2 Resultaten 7

2.2.3 Functie van het plangebied voor egel en kleine marterachtigen 7

3 Toetsing en conclusie 9

Bijlage 1. Foto's struikrover 10

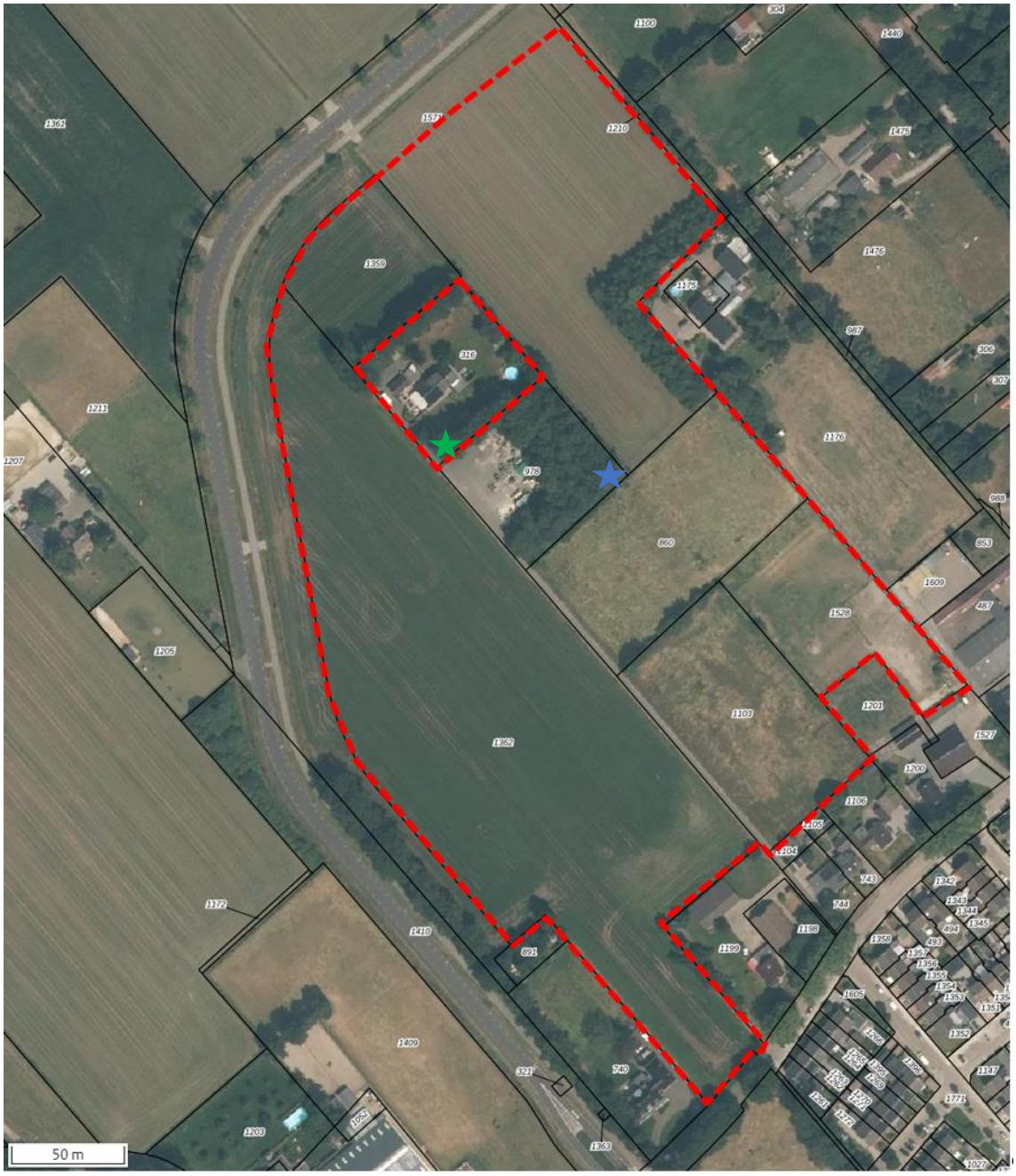
1 Inleiding

De gemeente Hardenberg is van plan om in het noordwesten van Slagharen een nieuwe woonwijk te realiseren. Uit verkennend ecologisch onderzoek[1] komt naar voren dat in één van de bomen in het plangebied een mogelijke nestplaats aanwezig is van buizerd, boomvalk of ransuil. De nesten van deze vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Daarnaast is in het verkennende onderzoek aangegeven dat in het plangebied egel en kleine marterachtigen kunnen voorkomen.
De voorliggende rapportage beschrijft het nader onderzoek naar deze soortgroepen.

1.1 Plangebied en plannen

Het plangebied bevat een aantal percelen in het noordwesten van Slagharen (figuur 1). Het plangebied wordt grofweg begrensd door de Weverijweg, Witmanweg en Herenstraat. Het plangebied bestaat voornamelijk uit agrarische grond (grasland) en paardenweides. Tussen en langs percelen zijn ook houtsingels aanwezig. Het woonperceel in het midden van het plangebied (perceel 316) behoort niet tot het plangebied.
De plannen bestaan uit de bouw van circa 110 woningen in het plangebied. Hierbij wordt vegetatie verwijderd en wordt grond vergraven. De houtsingels rondom perceel 978 en in perceel 1571 worden ingepast. De houtsingel tussen perceel 860 en 1103 wordt verwijderd. De watergang langs de noord-west- en zuidzijde van het plangebied blijft behouden.

[1] BügelHajema Adviseurs BV (2022). Beknopte natuurtoets woningbouw Slagharen-Noord.

Figuur 1. In rood de omgrenzing van het plangebied, blauwe ster is het aangetroffen nest tijdens het inventariserend onderzoek en groen het eksternest. Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

2 Nader onderzoek beschermde soorten

2.1 Roofvogels

2.1.1 Onderzoeksmethode

In de bosschage in het midden van het plangebied was tijdens het veldbezoek voor het verkennende natuuronderzoek een (oud) kraaiennest aanwezig (figuur 1, blauwe ster), wat gebruikt kon worden door buizerd, boomvalk en ransuil. Voor het onderzoek naar buizerd, boomvalk en ransuil is de eerste ronde uitgevoerd in de avond van 14 april 2023. Tijdens dit bezoek leek het potentiële nest van ransuil, boomvalk en buizerd niet meer aanwezig te zijn. Wel werd vlakbij een nieuw eksternest waargenomen (figuur 1, groene ster). Tijdens het 2e bezoek, overdag op 18 april, werd geconstateerd dat het oorspronkelijke kraaiennest inderdaad niet meer aanwezig was. Ook werden geen buizerds waargenomen. Omdat er niet langer geschikte nestgelegenheid aanwezig was voor buizerd, is vervolgens geen nader onderzoek meer uitgevoerd naar buizerd. Het onderzoek is vervolgens alleen gericht op de ransuil/boomvalk, die gebruik kunnen maken van het nieuw aangetroffen eksternest.

Het onderzoek naar de ransuil en boomvalk is uitgevoerd op basis van de telrichtlijnen van SOVON die worden gebruikt voor broedvogelinventarisaties (BMP-tellingen). De datumgrenzen voor het aantonen van een broedgeval van ransuil liggen hierbij tussen 15 februari t/m 15 juli. Voor boomvalk gelden de datumgrenzen 25 april t/m 31 augustus. Tijdens vier gerichte avondbezoeken in de periode 15 februari – 31 augustus, is gekeken of ransuil en/of boomvalk daadwerkelijk in het plangebied broeden. Tijdens de veldbezoeken is in de avondschemer en nacht geluisterd naar balts, zang en naar het geluid van bedelende jongen. De inventarisaties zijn uitgevoerd door een ecoloog van BügelHajema adviseurs. De weersomstandigheden tijdens de veldbezoeken worden weergegeven in tabel 1.

Tabel 1. Weersomstandigheden tijden de inventarisaties. [a] ransuil, [b] buizerd, [c] boomvalk

Datum	Tijdsduur	Zonsondergang/-opkomst	Weer	Temperatuur
14-04-2023[a]	21:05 - 22:00	20:31	Half bewolkt, droog, 0-1 Bft	11°C
18-04-2023[b]	08:55 – 09:35	06:29	Half bewolkt . droog, 2 Bft	7 °C
03-05-2023[ac]	21:30 – 22:30	21:04	Licht bewolkt, droog, 1 Bft	9 °C
09-08-2023[c]	21:15 - 22 :15	21:30	Licht bewolkt, droog 1 Bft	20 °C
29-09-2023[c]	20:15 –21:15	20:30	Bewolkt, droog, 1 Bft	16 °C

2.1.2 Resultaten

Tijdens het eerste bezoek in de avond van 14 april leek het nest dat tijdens het v verkennende onderzoek werd aangetroffen weg te zijn. Er werden geen roepende of bedelende ransuilen of andere uilen in het plangebied gehoord. Wel zaten er veel eksters in de houtsingel rondom perceel 978. Tijdens het tweede bezoek, in de ochtend van 18 april, werd geconstateerd dat het grote nest in de houtsingel inderdaad niet langer aanwezig was. Op de grens van perceel 316 en 978 werd wel een eksternest aangetroffen. De bezoeken voor ransuil en boomvalk zijn vervolgens op dit nest geconcentreerd. Er werden geen roofvogels of uilen bij dit nest of in de omgeving waargenomen.

Tijdens het derde bezoek, in de avond van 3 mei 2023, werden opnieuw geen roofvogels of uilen gehoord of gezien. Wel werden enkele zingende merels gehoord en zaten er rustende houduiven in de houtwal

Het vierde bezoek in de reeks concentreerde zich op de aanwezigheid van boomvalk. Ook tijdens dit bezoek zijn geen roofvogels waargenomen. Ook tijdens het 5e en laatste bezoek werden geen roofvogels waargenomen. Wel zaten er opnieuw diverse rustende merels, houtduiven en eksters in de houtwal.

2.1.3 Functie van het plangebied voor boomvalk, ransuil en buizerd

In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten van roofvogels of uilen aanwezig.

2.1.4 Overige waarneming

Tijdens de bezoeken bij zonsondergang werd een foeragerende dwergvleermuis waargenomen, deze foerageerde in de beschutting van de houtsingel van perceel 978.

2.2 Kleine marterachtigen en egel

2.2.1 Onderzoeksmethode

De aanwezigheid van kleine marterachtigen en egel is met behulp van cameravallen en conform de brochure 'Soortenbescherming in Overijssel' onderzocht. Er zijn drie struikrovers[2] in de houtsingel en in de bosschages in het midden van het plangebied geplaatst (figuur 2). Bij de camera's is een lokstof (sardines op olie) aangebracht om de trefkans van de soorten te vergroten. De camera's hebben zes weken in het veld gestaan, van 14 juli t/m 29 augustus 2023. De camera's zijn tussentijds één keer gecontroleerd.

[2] Een struikrover (ontwikkeld door Matthijs Smaal) is een speciaal ontworpen buis met camera waarmee alle in Nederland voorkomende marters en andere roofdieren met een wildcamera gefotografeerd of gefilmd kunnen worden.

Figuur 2. Locaties van de struikrovers (# 9 t/m 11) voor het onderzoek naar marterachtigen en egel. Bron kaartondergrond: www.google.com/maps

2.2.2 Resultaten

Op de camera's zijn verschillende soorten zoogdieren en vogels gezien (tabel 2 en bijlage 1). Naast wilde dieren zijn ook veel huiskatten waargenomen. Op alle camera's zijn egels gezien, de activiteit was echter wel gering (enkele foto's per camera gedurende het gehele onderzoek). Daarnaast is op struikrover 9 één keer een steenmarter waargenomen. Bunzing, hermelijn en wezel zijn niet waargenomen.

Tabel 2. Overzicht van waargenomen soorten per camera.

Struikrover 9	**Struikrover 10**	**Struikrover 11**
huiskat	huiskat	bosmuis
huisspitsmuis	zanglijster	roodborst
bosmuis	rosse woelmuis	huiskat
egel	merel	konijn
roodborst	***egel***	***egel***
zanglijster	huisspitsmuis	huisspitsmuis
bruine rat		
winterkoning		
steenmarter		

2.2.3 Functie van het plangebied voor egel en kleine marterachtigen

Uit de inventarisatie blijkt dat het plangebied onderdeel vormt van het leefgebied van egel. Bladerhopen in de bosschages en houtwallen zijn hierbij geschikte verblijfplaatsen voor winterslaap en om jongen in groot te brengen. Egel kan daarnaast foerageren op de akkers/graslanden en in tuinen. Het plangebied is geen onderdeel van het leefgebied van kleine marterachtigen. Op basis van de enkele waarneming van steenmarter kan geconcludeerd worden dat steenmarter af en toe in het plangebied

foerageert op de aanwezige muizen, maar geschikte verblijfplaatsen voor steenmarter, zoals houtstapels, zijn niet aanwezig.

3 Toetsing en conclusie

Uit de inventarisaties komt naar voren dat er in het plangebied geen jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn. Wel maakt het plangebied onderdeel uit van het leefgebied van egel.

Verblijfplaatsen van egel zijn op basis van de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermd, daarnaast is het verboden om deze soort te doden. Er kan niet op voorhand uitgesloten worden dat egels gedood worden of dat verblijfplaatsen worden beschadigd of vernield bij verwijdering van de houtsingel tussen perceel 1103 en 850. Hierdoor is voorafgaand aan de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig. Vanaf 1 januari 2024 gaat de Wnb op in de Omgevingswet en wordt een ontheffing een *omgevingsvergunning flora-en fauna-activiteit*.

Een ontheffings-/vergunningsaanvraag bestaat uit een aanvraagformulier met een bijbehorend activiteitenplan. In een activiteitenplan worden maatregelen opgenomen om het verlies van verblijfplaatsen van egel compenseren en te voorkomen dat exemplaren worden gedood.

Overige aanbevelingen
In het plangebied is ten minste één foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen bij de boomsingels van perceel 978. Het gaat hierbij niet om een essentieel foerageergebied. Ook worden de bomen niet verwijderd. Ten aanzien van de gewone dwergvleermuis bevelen wij wel aan om directe lichtuitstraling op bomen en houtsingels te voorkomen. Hierdoor wordt verstoring van vleermuizen voorkomen.

Bijlage 1. Foto’s struikrover

Egel op struikrover 9.

Steenmarter op struikrover 9.

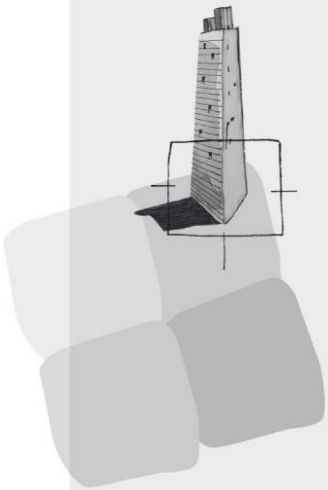
Konijn op struikrover 11

Egel op struikrover 11.

Colofon

Projectnummer
P001513

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart NZ 48-50
9401 GN Assen

T 0592-31 62 06
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort